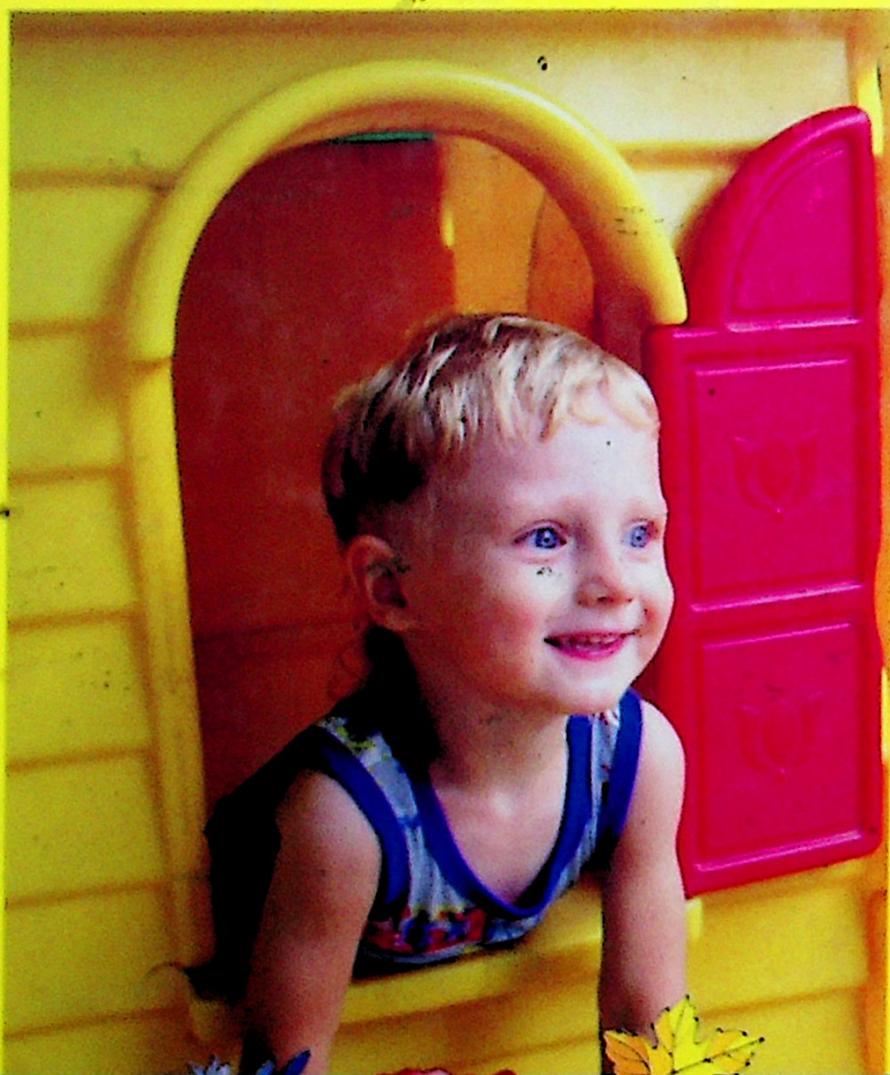

833(4Укр)
М-77

О.С. Монке

**УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

О.С. Монке

**УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки
України як навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів*

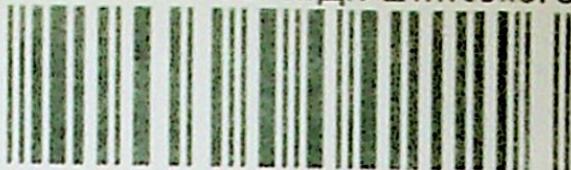
Одеса – 2010

УДК: 372.21.+808.899.282

М-77

ББК: ~~74.1+74.100.551~~ 83.3 (4Укр)

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

ПД4211

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (лист №1/П-10135 від 09.12.09 р.)

Рецензенти:

Паламар Л.М., доктор педагогічних наук, професор;

Копусь О.А., кандидат філологічних наук, доцент;

Івершинь А.Г., кандидат педагогічних наук, доцент.

М-77 Монке О.С. Українська література для дітей дошкільного віку : навчальний посібник. – Одеса: Видавець М.П. Черкасов, 2010. – 349 с.

ISBN 978-966-8835-82-7

ПД 4211

Навчальний посібник складено відповідно до програми з української літератури для дітей дошкільного віку й адресовано передусім студентам факультетів дошкільного виховання педагогічних ВНЗ. У посібнику використано також програму "Витоки", "Українське дошкілля". Показано значення усної народної творчості, дано огляд розвитку української літератури для дітей в історичному аспекті до наших днів.

ББК: 74.1+ 74.100.551

ISBN 978-966-8835-82-7

© Монке О.С., 2010

22 925
26

ЗМІСТ

Передне слово.....	4
Розділ I. Особливості залучення дітей дошкільного віку до української літератури.....	6
1.1. Художня література як мистецтво слова.....	6
1.2. Особливості сприймання дітьми змісту художніх творів.....	22
1.3. Деякі аспекти впливу художньої літератури на формування особистості дитини дошкільного віку.....	37
Розділ II. Усна народна творчість.....	56
Розділ III Особливості розвитку української літератури для дітей XIX – початку XX століття.....	79
3.1. Нова література для дітей в Україні XIX – початку XX ст. ст. (Тарас Шевченко, Костянтин Ушинський, Леонід Глібов, Марко Вовчок, Олена Пчілка, Іван Франко, Михайло Коцюбинський, Леся Українка, Олександр Олесь, Володимир Винниченко, Марійка Підгірянка).....	92
Розділ IV. Специфіка української літератури радянського періоду.....	188
4.1. Новітня українська література для дітей (Павло Тичина, Олександр Довженко, Максим Рильський, Наталя Забіла, Оксана Іваненко, Микола Трублаїні, Василь Сухомлинський, Всеволод Нестайко, Ліна Костенко, Микола Вінграновський, Анатолій Качан, Анатолій Костецький).....	226
Розділ V. Сучасна українська література для дітей (Огляд творів Івана Андрусяка, Івана Малковича, Надії Гуменюк, Галини Малик, Лесі Ворониної, Зірки Мензатюк, Сашка Дерманського, Володимира Рутківського та ін.).....	294
Використана література.....	312
Рекомендована література.....	321
Додатки.....	328
Тести для самоконтролю.....	337

Переднє слово

Духовний світ людини визначається творами літератури, які вона прочитала. Проблема підготовки фахівців до залучення дошкільників до художньої літератури в умовах української сучасності вимагає першочергової уваги й осмислення, адже у функціонуванні освітньої та культурно-виховної систем література для дітей через зміст художніх творів визначає обсяг цінностей, які одержує дитина дошкільного віку, і який у майбутньому декларується нею. Ефективність залучення дітей дошкільного віку до української художньої літератури залежить не лише від професійних знань і умінь педагога, а й від перебування його самого в гармонії з духовною культурою, уміння бачити цілісну картину літератури для дітей як специфічної складової всієї літератури. Адже педагог, який не цікавиться мистецтвом, не здатен виховати інтерес до нього.

Діти – це майбутнє кожного народу, країни, вони заслуговують на все найкраще, що ми в змозі їм подарувати. Лише блискуча мова, майстерна розповідь, мудра поетика достойні звання літератури для дітей. Вибираючи літературу для дітей дорослі тим самим обирають для них спосіб пізнання і розуміння світу. Найкраща література для дітей – це та, яка розвиває їх мовлення, уяву, творче мислення, уміння бачити різні шляхи і можливості в різноманітних життєвих обставинах і ситуаціях. Кращі книги для дітей – це репетиція головних подій життя, адже сюжети і образи книг втілюють у собі екзистенціальні питання, які постають перед кожною людиною, вони правдиво відображають світ і, водночас пронизані надією і любов'ю. Книги для дітей – це потужне джерело моралі, своєрідний ключ до розуміння життя, неперевершене джерело насолоди.

Всі ми мріємо, щоб наші діти вирости мудрими, добрими і щасливими. І для того, щоб ця мрія збулась є спосіб: читай-

мо їм гарні книжки для їх задоволення! Читання вголос немовляті стимулює розвиток його мозку. Читання малюкодошкільникові пробуджує в нього цікавість до навколишнього світу і допомагає йому зрозуміти себе та довколишніх.

Одним із провідних завдань української літератури для дітей було і є формування естетично розвиненої й національно свідомої особистості. Кожна література виростає на власному національному ґрунті. Через літературу дитина духовно єднається зі своїм народом, ознайомлюється з його історією і культурою. Наш фольклор, народна міфологія — глибинні джерела для творчості кожного письменника. Гарна сучасна українська книжка для дітей, мова, психологія і сюжетні лінії якої віддзеркалюють сьогодення, водночас, не позбавлена ментальності свого народу.

Дуже важливо, щоб педагоги прищеплювали дітям любов до української літератури, уміли це робити, систематично формували в маленьких слухачів потяг і інтерес до книжки. Подбаймо ж і про те, щоб щоденне читання вголос дитині стало пріоритетом в сім'ї та дошкільному навчальному закладі. Адже, ми хочемо жити в країні мудрих, вихованих і культурних людей.

Навчальний посібник складено відповідно до програми з української літератури для дітей дошкільного віку для студентів факультетів дошкільного виховання педагогічних ВНЗ. Під час підготовки посібника до друку було використано також програму "Витоки", "Українське дошкілля" та ін.